

УДК [330.341.1:339.923]:477

А. І. Землянкін, І. Ю. Підоричева

Нова інноваційна політика Європейського Союзу: досвід для України

Проаналізовано досвід Європейського Союзу щодо формування та реалізації інноваційної політики на загальноєвропейському, національному і регіональному рівнях. Розроблено пропозиції щодо умов і можливостей його використання на макро- і мезорівнях в Україні. Визначено механізми управління інноваційною сферою за умови поступового переходу національної економіки до стадії розвитку, заснованої на власних інноваціях.

Ключові слова: локалізація, регіональний розвиток, нова інноваційна політика, європейський досвід, механізми управління інноваціями.

Відмінними характеристиками світової економіки початку ХХІ ст. є бурхливий розвиток процесів глобалізації, транснаціоналізації інноваційних процесів, з одного боку, і поглиблення процесів регіоналізації і локалізації, підвищення важливості регіонального аспекту інноваційної діяльності, – з іншого. Стає все більш очевидним, що успішний розвиток будь-якої країни тісно пов'язаний з соціально-економічним становищем її регіонів, підвищенням їх конкурентоспроможності. Останні виконують ключову роль в економічному зростанні, генеруючи функцію створення наукоємних продуктів на мезорівні через регіональні мережі, кластери, системи. Значення локалізації у розвитку інноваційної економіки підкреслює і М. Портер: «В епоху, коли національні кордони стають менш важливими внаслідок глобального руху капіталу, технологій і таланту, двигуни інновацій як ніколи набувають локального характеру» [1, с. 11]. У таких умовах підвищується роль регіональної складової державної інноваційної політики для забезпечення конкурентоспроможності країни та її регіонів на світовому ринку.

Дослідженню проблем формування державної та регіональної інноваційної політики, узагальненню зарубіжного досвіду її реалізації присвячено роботи таких провідних вітчизняних і російських учених, як О. Амоша, В. Геєць, О. Голіченко, І. Єгоров, В. Іванов, Н. Іванова, О. Лапко, Б. Маліцький, Л. Мінделі, О. Попович, В. Семиноженко, В. Соловйов, Л. Федулова. Разом із тим проблема розробки і реалізації збалансованої, системної та послідовної інноваційної політики в Україні досі не вирішена, що потребує проведення подальших досліджень у цьому напрямі. Корисним із цього приводу є досвід Європейського Союзу (ЄС), який може бути використаний і в національних умовах.

Метою статті є аналіз досвіду ЄС стосовно формування і реалізації інноваційної політики на загальноєвропейському, національному і регіональному рівнях, надання пропозицій щодо удосконалення державної та регіональної інноваційної політики в Україні.

За останнє десятиліття в ЄС відбулися значні зміни в інноваційній політиці і механізмах стимулювання інноваційної діяльності як на національному, так і на рівнях окремих країн і регіонів. Для якнайшвидшого відновлення економіки після однієї з найважчих фінансово-економічних криз в новітній історії та посилення конкурентоспроможності на міжнародному ринку інновацій органи управління та уряди країн – членів ЄС останніми роками значно збільшили кількість стимулюючих інноваційний розвиток ініціатив. Голова Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу наголосив на необхідності прискорення інвестицій в нові джерела економічного зростання для забезпечення подальшого розвитку, в т. ч. за рахунок підтримки бізнесу та інвестування в ті галузі, від яких залежить зростання в майбутньому, – таких як «зелена» енергія (маються на увазі відновлювані джерела енергії), інноваційні стартапи і перспективні виробничі технології [2, с. 5]. Тому розробка нової інноваційної політики, удосконалення традиційного набору її методів та інструментів було визначено на рівні ЄС одним із першочергових заходів.

Серед механізмів, які вже застосовуються для реалізації інноваційної політики в ЄС потрібно виокремити [2, с. 4]:

(1) фінансову підтримку малих і середніх підприємств (МСП), як основний інструмент стимулювання інноваційної діяльності;

(2) взаємодію між університетською наукою і промисловістю у сфері трансферу технологій для забезпечення комерціалізації результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР);

(3) державно-приватне партнерство (ДПП), яке використовується для створення проривних технологічних інновацій та розвитку інфраструктури;

(4) єдину європейську стратегію підготовки компетентних фахівців для нових сфер діяльності.

Однак вони мають суттєві недоліки, що й обумовлює потребу в їх модифікації. Зокрема, фінансова підтримка МСП носить неадресний характер: чимало фінансових механізмів Європейського інвестиційного банку (*European Investment Bank*), – який здійснює управління кредитами і грантами і є найбільш великим кредитором у світі – не підходять для інноваційно орієнтованого малого підприємства. У більшості випадків мінімальна сума кредиту Європейського інвестиційного банку та інших фінансових організацій занадто велика для невеликих інноваційних компаній. Ця проблема суттєво заважає впровадженню проривних технологій у просторі ЄС, оскільки, як відомо, в країнах з ринковою економікою саме невеликі компанії частіше за інших впроваджують наукоємні технології. До того ж недостатньо розвиненим є ринок венчурного капіталу. Венчурне фінансування НДДКР загалом по ЄС склало у 2011 р. 0,095% ВВП (табл. 1). Це становить лише двадцяті частину (4,77%) загальних внутрішніх витрат ЄС на дослідження і розробки.

Процес передачі нових знань і технологій між продуцентами і реципієнтами інновацій характеризується низькою ефективністю через юридичну невизначеність цього процесу, відсутність вивірених правил його регулювання. Це обмежує можливість європейських компаній використовувати досягнення європейської фундаментальної науки.

Досвід реалізації інноваційних проектів на засадах ДПП в ЄС свідчить як про вигоди такої взаємодії, так і про її ризики. Різноманітні моделі

Таблиця 1

Витрати на НДДКР у країнах-членах ЄС (станом на 2011 р.)*

Країна	Загальні внутрішні витрати на НДДКР, у % до ВВП	Венчурне фінансування НДДКР, у % до ВВП
ЄС-27	1,99	0,095
Бельгія	1,97	0,130
Болгарія	0,59	0,015
Чехія	1,55	0,011
Данія	3,04	0,115
Німеччина	2,82	0,051
Естонія	1,60	Н / Д
Ірландія	1,79	0,027
Греція	0,60	0,007
Іспанія	1,39	0,056
Франція	2,24	0,103
Італія	1,21	0,035
Кіпр	0,44	Н / Д
Латвія	0,60	Н / Д
Литва	0,79	Н / Д
Люксембург	1,64	0,160
Угорщина	1,13	0,020
Мальта	0,62	Н / Д
Нідерланди	1,84	0,097
Австрія	2,75	0,029
Польща	0,73	0,034
Португалія	1,42	0,077
Румунія	0,47	0,041
Словенія	2,10	Н / Д
Словаччина	0,63	Н / Д
Фінляндія	3,45	0,145
Швеція	3,42	0,212
Великобританія	1,73	0,231

* Побудовано на основі [3, с. 62-63].

управління такими проектами до кінця не відпрацьовані. Це призводить до неефективного використання бюджетних коштів у випадку, коли проект міг би бути реалізований тільки за рахунок приватних інвестицій. Договірні умови, які в цьому випадку застосовуються, не виключають можливості неефективного розподілу ризиків між сторонами.

Механізм стимулювання пропозиції, який покладено в основу інноваційної політики ЄС, не виявився настільки ж ефективним, як заснована на попиті інноваційна політика, комплекс заходів якої використовують, наприклад, США і Японія. Розвиток принципів такої політики в ЄС на даний час стримується, насамперед, відсутністю ефективного внутрішнього ринку інновацій, що обумовлено відмінностями національних технічних стандартів, фрагментацією законодавства та різними умовами виходу на ринки окремих країн – членів ЄС.

Окрім вищенаведених, існує ще ціла низка негативних факторів, пов'язаних з проблемами координації інноваційної політики між органами управління ЄС і країнами, які входять до його складу, серед них [2, с. 4, 9]:

- нераціональний розподіл повноважень у сфері інноваційної політики між Європейською Комісією та країнами – членами ЄС: у декількох ключових галузях, в яких необхідний скоординований єдиний підхід на рівні ЄС (наприклад, в частині політики формування кластерів (центрів розвитку) або стимулювання венчурного капіталу та інвестицій у НДДКР), державні установи окремих країн зберігають виняткові права;
- неефективний розподіл управлінських функцій стосовно реалізації інноваційної політики між Європейською Комісією та іншими установами ЄС, що призводить до дублювання таких функцій. Це можна проілюструвати на прикладі програм фінансування інновацій в ЄС, які є настільки різноманітними і численними, що зацікавленим компаніям вельми складно обрати організацію, до якої слід звертатися за фінансовою допомогою;
- переважання в інноваційній політиці ЄС національних інтересів, що обмежує можливості європейських компаній здійснювати високорентабельні міжнародні спільні інноваційні проекти, які могли б об'єднати найбільш ефективні компанії з країн – членів ЄС.

Ключові шляхи удосконалення інноваційної політики ЄС прописані у новій стратегії ЄС «Європа-2020. Стратегія розумного, стійкого і всеосяжного зростання» [4, с. 10-11] і на національному рівні в основному стосуються *інституціонального забезпечення інноваційного розвитку*, зокрема:

- перетворень адміністративної системи управління інноваційною сферою, а саме змін структури і функцій органів виконавчої влади, відповідальних за розвиток інноваційної сфери;
- підвищення ролі державного регулювання у стимулюванні інноваційних процесів в економіці, особливо стосовно охорони інтелектуальної власності та антимонопольного регулювання;
- підтримки процесу передачі знань між державними дослідницькими установами, університетами та промисловістю;
- розвитку нових форм співробітництва і партнерства держави, бізнесу і науки, таких як технологічні та інноваційні платформи;
- подальшого формування кластерів світового рівня та їх мереж на основі принципу спільності економічних інтересів;
- розширення практики використання інноваційно орієнтованих державних закупівель;
- поширення нових технологій прогнозування та вироблення науково-технічних пріоритетів, зокрема методології Форсайт (методів Дельфі, критичних технологій, експертних панелей, дорожнього картування);
- перенесення центру інноваційної політики на регіональний рівень, який є особливо придатним для взаємодії виробників, споживачів і посередників знань – наукових організацій і університетів, компаній, місцевих органів влади, центрів трансферу технологій, місцевих інститутів координації, фінансових організацій та інших суб'єктів.

Таблиця 2

Ступені децентралізації країн-членів ЄС-27

Федеративні країни та країни з «автономними» регіонами	Централізовані країни з регіональними спроможностями	Країни «єдиного регіону»
Австрія, Бельгія, Німеччина, Іспанія, Великобританія	Болгарія, Чеська Республіка, Фінляндія, Швеція, Франція, Греція, Угорщина, Ірландія, Португалія, Італія, Нідерланди, Польща, Румунія, Словаччина	Кіпр, Данія, Естонія, Литва, Латвія, Мальта, Люксембург, Словенія

Основними причинами поширення регіонального підходу в ЄС можна виділити:

- суттєві розбіжності у рівнях інноваційного розвитку регіонів країн – членів ЄС через їх галузеву спеціалізацію, історичні та географічні особливості;
- територіальну локалізацію наукоємних підприємств і кластерів;
- існування локалізованого попиту на інновації;
- можливість зниження транзакційних і транспортних витрат;
- можливість використання ресурсного і управлінського потенціалу регіонів, підвищення зацікавленості органів регіональної влади в результатах інноваційної діяльності.

Таким чином, у більшості країн – членів ЄС управління інноваційним розвитком базується на взаємодії суб'єктів як державної, так і регіональної влади, тобто використовується багаторівневе управління. При цьому до обов'язків регіональних органів влади належить зазвичай створення інноваційної інфраструктури та проведення кластерної політики. На макрорівні вирішуються питання національного значення: визначення цілей і пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, фінансування досліджень і розробок, забезпечення ефективної діяльності наукової системи тощо. Розподіл компетенцій та відповідальності між національним і регіональним рівнями можна пояснити також різними ступенями політичної автономії регіонів Євросони у питаннях проектування, фінансування та реалізації політики, що обумовлено різними політико-адміністративними укладами країн – членів ЄС (табл. 2) [5, с. 37].

Як приклад застосування принципу децентралізації інноваційної політики в країнах – членах ЄС, можна навести Францію, де національним урядом створювалися так звані *зони рівноваги* з тим, щоб перенести частину господарської активності зі столиці до крупних промислових міст. Вжиті державою заходи дозволили змінити карту розміщення французького промислового виробництва. Так, один з найбільш відсталих західних районів країни *Бретань* перетворилася на центр сучасної промисловості та інтенсивного ведення сільського господарства, а *Тулуза* стала центром авіакосмічної галузі. У країні також заплановано до 2014 р. створити «*регіональні метрополії*» – полюси економічного зростання навколо 11 великих провінційних міст: Ліона, Марселя, Ренна, Руана, Страсбурга та ін. [6, с. 62].

Іншими успішними прикладами регіонального розвитку в Західній Європі є Йоркшир і Гамбер у Великобританії, Кастилія, Арагон і Мурсія в Іспанії, Гамбург і Баварія у Німеччині, Больцано і Ломбардія в Італії, Штенмарк і Тіроль в Австрії [7]. Ці та інші регіональні інноваційні проекти отримують підтримку зі Структурного фонду ЄС «Європейський фонд регіонального розвитку» (*European Regional Development Fund*) в рамках спеціальних регіональних програм інноваційної активності (*Regional Programmes of Innovative Action*).

П'ятнадцятирічний досвід «регіональних експериментів» в ЄС свідчить, що мобілізація і організація співпраці учасників регіональної інноваційної системи складніше за все проходить у менш розвинених регіонах у зв'язку з відсутністю у них досвіду та розуміння механізмів інноваційної діяльності. Тому нові країни – члени ЄС отримують значно менше переваг від регіональних програм інноваційної діяльності. Проте, беручи до уваги досвід успішних територій, які зобов'язані своїм успіхам довгостроковій політиці в організації інноваційної системи, близько 40 відсталих регіонів розробили власні інноваційні стратегії [8, с. 5, 11]. Такі стратегії спрямовані на мобілізацію акторів, які беруть участь в конкретній сфері діяльності, будь-то економічний чи соціальний сектор, в цілях: 1) аналізу ситуації в певній сфері діяльності конкретного регіону і порівняння його з конкуруючими регіонами; 2) визначення та обґрунтування цілей і секторальних пріоритетів регіону; 3) визначення та виділення фінансування для кожної галузі чи сфери діяльності; 4) визначення міри державного втручання в економіку регіону для забезпечення безперервності дій [8, с. 11]. При цьому в рамках кожної стратегії регіонального розвитку застосовуються різнопланові підходи, які залежать від географічного положення регіону та його внутрішніх характеристик: наявності природних ресурсів, висококваліфікованих фахівців та інших конкурентних переваг, структури виробництва, умов ведення бізнесу тощо. Тим не менш, можна виділити декілька основних рис і положень регіональної інноваційної політики, які значною мірою є спільними для різних країн – членів ЄС:

- орієнтація на створення скоординованої системи органів регіональної влади, зайнятих розробкою і реалізацією інноваційної політики мезорівня; вагоме втручання їх у регулювання інноваційних процесів;
- довгостроковий і послідовний характер політики органів регіональної влади відповідно до цільових орієнтирів, визначених на рівні країни та європейської спільноти;
- побудова економіки нового типу за рахунок раціонального використання наявного інноваційного потенціалу регіонів і створення регіональних інноваційних систем;
- перманентне посилення зв'язків між сектором досліджень, освітньою системою, бізнес-структурами і державою;
- охоплення державною підтримкою широкого кола наукових установ та інноваційних підприємств з використанням механізму цільового фінансування НДДКР і податкового стимулювання.

Таким чином, виходячи із проведеного аналізу європейського досвіду удосконалення інноваційної політики, можна зробити наступні *висновки* та надати такі *рекомендації* щодо підвищення ефективності державної і регіональної інноваційної політики України.

1. Останніми десятиліттями у країнах – членах ЄС спостерігається тенденція ускладнення інноваційної політики. Це пов'язано не тільки з глобальною фінансово-економічною кризою, яка вимагає запровадження економічних реформ, але і з тим, що на початку ХХІ ст. з'являються проривні технології, такі як нано-, біотехнології, когнітивні, інформаційні та комунікаційні технології. Відмінною рисою сучасного етапу розвитку світової економіки виступає зміна уявлення про взаємовідносини економічних агентів: принципово новим моментом стає поєднання конкуренції і кооперації, співробітництва і суперництва, а також виникнення синергетичних ефектів проривних технологій, що впливає як на розвиток суспільства так і усіх сфер економіки.

2. Вирішальну роль в економічному зростанні розвинених країн відіграє *мезорівень*, де безпосередньо відбувається процес продукування нових знань, діє відповідна науково-інноваційна інфраструктура їх подальшого розповсюдження і застосування. В Україні ж регіональна складова державної інноваційної політики тільки починає формуватися – створюються регіональні органи управління інноваціями (наприклад, регіональні центри з інвестицій та розвитку Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, регіональні відділення Державної інноваційної фінансово-кредитної установи) та механізми регулювання інноваційної діяльності. Однак поки що вони відчутно не впливають на регіональний розвиток. Досі в Україні діє централізована система управління інноваціями, що значною мірою стримує ініціативу місцевих органів влади, а, отже, й саморозвиток регіонів. Функції управління інноваційною системою розподілені між великою кількістю міністерств і відомств, жодне з яких не відповідає за інноваційну політику як єдиний представник влади. Система управління інноваційною діяльністю характеризується високим ступенем бюрократизації, значними часовими лагами між виробленням і прийняттям рішень, низьким рівнем вертикальної та горизонтальної інтеграції. Крім того, в системі управління інноваційною діяльністю не передбачено «зворотного зв'язку» із суб'єктами, на яких спрямовано дію органів влади. Це призводить до нестачі інформації про стан інноваційної сфери, ускладнює оцінку і коригування прийнятих рішень.

3. Для підвищення рівня координації національної інноваційної політики слід було б, з урахуванням досвіду ЄС, чітко розподілити компетенції, відповідальність і фінансування між органами державного управління з виключенням дублювання функцій, які ними виконуються. Важливим напрямом удосконалення інноваційної політики є забезпечення узгодженості дій, заходів та інтересів центральних і регіональних органів влади із залученням до їх роботи вчених і представників бізнес-спільноти для розробки науково обґрунтованих стратегічних і програмно-цілевих документів.

Підвищення ефективності координації між чільними у питаннях науки та інновацій міністерствами і відомствами сприятиме цільовому використанню державних коштів, чіткому визначенню відповідальних осіб, підвищенню ефективності реалізації державної та регіональної інноваційної політики і, як результат, – зростанню рівня інноваційності української економіки. Активна співпраця між різними міністерствами, відомствами, академічною наукою і бізнесом дозволить посилити вплив наукової та інноваційної діяльності на розвиток суспільства та її інноваційної культури.

4. Україна все ще перебуває на «сировинній» стадії розвитку економіки, що унеможлиблює підвищення її технологічного потенціалу. Наявна ситуація, перш за все, потребує створення інституціональних основ для поступового переходу до стадії імітації зарубіжних нововведень, а у подальшому – до стадії розвитку, заснованої на власних інноваціях. У цих умовах необхідне формування такої інноваційної політики, яка б застосовувала *змішані механізми управління інноваційною сферою*, призначені для поточної стадії розвитку і переходу до нової. Спираючись на досвід ЄС, *такими механізмами в національних умовах можуть бути:*

(1) *Механізми планування і прогнозування*, у т. ч. *нові технології прогнозування* тенденцій розвитку ринків, технологій та інновацій на основі використання *методології Форсайт* для розробки перспективної інноваційної політики, орієнтованої на майбутні потреби виробників і споживачів.

(2) *Механізми координації і контролю інноваційної діяльності*, які потребують суттєвого вдосконалення.

(3) *Законодавчі та нормативно-правові механізми* управління інноваціями.

(4) *Фінансово-бюджетні механізми* управління інноваціями, у т. ч. пряма фінансова підтримка, яка включає *бюджетний і програмно-цільовий підхід* до фінансування досліджень і розробок. *Механізм програмно-цільового фінансування* передбачає використання:

- *державних грантів*, що мають застосовуватися для підтримки державою тих НДДКР, результати яких не визначені або не можуть принести безпосередню вигоду в майбутньому. Зокрема, в ЄС переважна більшість заходів здійснюється завдяки прямій підтримці грантами та позиками зі Структурних фондів ЄС;
- *державних замовлень (контрактів)*, які використовуються, якщо результати НДДКР приносять безпосередню користь державі. Процес проведення робіт за контрактом контролюється, а у разі необхідності, коригується органами державної влади;
- *кооперативних угод* – одного з основних інструментів підтримки кооперації державного і приватного секторів економіки не лише в країнах – членах ЄС, але і в США, де він був вперше введений. Такий інструмент не вимагає, як і грант, заздалегідь заданого конкретного результату, чітко розподіляє права і обов'язки між учасниками угоди, але, на відміну від гранту, передбачає право держави контролювати хід виконання робіт.

Наразі в Україні такі інструменти малорозвинені. Не сприяє їх поширенню і ускладнена процедура обслуговування Державним казначейством України спецрахунків, з яких фінансується діяльність наукових організацій та вищих навчальних закладів. Для виправлення наявної ситуації потрібно, перш за все, законодавчо забезпечити їх використання у практиці управління інноваціями.

(5) *Інвестиційні (венчурні) та мотиваційні механізми* управління інноваційним розвитком, які передбачають розвиток фондів державного венчурного капіталу та венчурного бізнесу; кредитування, податкове стимулювання і страхування інноваційних проектів.

(6) *Механізм державно-приватного партнерства* у сфері інновацій, який потрібно застосовувати, насамперед, для продукування проривних технологій, розвитку інноваційної інфраструктури, фінансування стадій інноваційного ланцюжка «освіта – наука – технології – промисловість». Наприклад, у країнах – членах ЄС системи державно-приватного фінансування інновацій усе більшою мірою структуруються навколо інноваційного процесу. Внаслідок цього з'являється сукупність фондів, які створюються з метою фінансування різних етапів інноваційної діяльності.

(7) *Механізм взаємодії бізнесу, науки і влади*, необхідний для підтримки та підвищення ефективності процесу передачі знань між державними науково-дослідними установами і бізнесом (промисловістю) за активної участі держави. Такий механізм передбачає формування і розвиток розгалуженої мережі *інституційних утворень*: наукових, технологічних та індустриальних парків, центрів трансферу технологій, бізнес-інкубаторів, технологічних та інноваційних платформ.

(8) *Кластерний механізм організації інноваційної діяльності*. На рівні ЄС формування кластерів світового рівня визначено одним із першочергових завдань, яке задекларовано у програмі розвитку підприємництва та інновацій (*Entrepreneurship and Innovation Program*). При цьому зусилля Єврокомісії останніми роками зосереджуються вже не просто на формуванні таких центрів розвитку, а на організації мереж кластерів, розташованих у різних регіонах. Адже, як свідчать результати реалізації сьомої рамкової програми ЄС, при ретельному управлінні проведення досліджень і розробок за мережевим принципом може надати значні результати [2, с. 10, 16]. В Україні для реалізації кластерного підходу до формування інноваційної політики мають бути, насамперед, вирішені питання щодо законодавчого закріплення поняття «державна кластерна політика», визначення організаційно-правових форм реалізації та фінансування кластерних ініціатив. Потрібно внести доповнення до законодавчо-правової системи регулювання інноваційної діяльності стосовно категорії «інноваційний кластер», механізмів їх функціонування та підтримки з боку державної та регіональної влади.

(9) *Механізми захисту прав інтелектуальної власності*.

(10) *Механізми кадрового забезпечення інноваційного розвитку*.

(11) *Механізми інформаційного забезпечення інноваційної діяльності*.

Удосконалення діючих, розробка і впровадження нових механізмів управління інноваційним розвитком на усіх рівнях економічної системи дозволить сформувати збалансовану, системну, послідовну, адекватну сучасним вимогам, державну політику у сфері інновацій, яка сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та довгострокового добробуту населення регіонів та країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Porter M. U.S. Competitiveness 2001: Strength, Vulnerabilities and Long-Term Priorities / M. Porter, Opstal D.: Council of Competitiveness, 2001. – 86 p. – Режим доступу : <http://www.isc.hbs.edu/Competitiveness2001.pdf>.

2. Next generation innovation policy. The future of EU innovation policy to support market growth. – Режим доступу : [http://www.eu.com/Publication/vwLUAssets/Next_generation_innovation_policy/\\$FILE/Next_generation_innovation_policy.pdf](http://www.eu.com/Publication/vwLUAssets/Next_generation_innovation_policy/$FILE/Next_generation_innovation_policy.pdf).
3. Innovation Union Scoreboard 2011. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/ius-2011_en.pdf.
4. Europe 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. – Communication From the Commission. – Режим доступу : <http://www.energy.eu/publications/europe-2020-a-european-strategy-for-smart-sustainable-and-inclusive-growth.pdf>.
5. Інновації в Україні: пропозиції до політичних заходів: ред. від 09.2011 р. : матеріали Проекту ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні» / Представництво ЄС в Україні. – К. : Фенікс, 2011. – 76 с.
6. Лапина Н. Новый этап в формировании инновационной экономики: опыт Франции / Н. Лапина // Мировая экономика и международные отношения. – 2012. – № 1. – С. 61-71.
7. Examples of regional innovation projects. Programmes for Innovative Actions 2000-2006. – Режим доступу : <http://www.pedz.uni-mannheim.de/daten/edz-h/gdb/07/document.pdf>.
8. Innovative strategies and actions: Results from 15 Years of Regional Experimentation. – Режим доступу : http://www.dps.tesoro.it/cd_cooperazione_bilaterale/docs/6.Toolbox/13.Supporting_documents/1.Cluster_methodologies_casoni/1.Additional_doc/1.Guide_reg_innov_strategies.pdf.

Землянкін А. І., Підоричева І. Ю. Новая инновационная политика Европейского Союза: опыт для Украины.

Проанализирован опыт Европейского Союза по формированию и реализации инновационной политики на общеевропейском, национальном и региональном уровнях. Разработаны предложения относительно условий и возможностей его использования на макро- и мезоуровнях в Украине. Определены механизмы управления инновационной сферой при условии постепенного перехода национальной экономики на стадию развития, основанную на собственных инновациях.

Ключевые слова: локализация, региональное развитие, новая инновационная политика, европейский опыт, механизмы управления инновациями.

Zemlyankin A. I., Pidorycheva I. Yu. New Innovation Policy of the European Union: the Experience for Ukraine.

The experience of the European Union in the formation and implementation of the innovation policy at the European, national and regional levels is analyzed. The proposals concerning the conditions and possibilities of its using at the national and regional levels in Ukraine are worked out. The mechanisms for managing the innovative sphere are defined provided that the national economy passes to the stage of the development based on their own innovations. Key words: localization, regional development, new innovation policy, European experience, mechanisms for innovation management.

Надійшло 19.03.2013 р.